

Faktaark

Løft af psykiatrien

Oktober 2023

Næsten hver 3. dansker rammes på et tidspunkt i livet af psykisk sygdom, og andelen af børn og unge, der får stillet psykiatriske diagnoser, er stigende. Psykiatrien har de seneste par år fået tilført stigende varig finansiering. Men slet ikke nok.

Det er afgørende, at vi gør langt mere for at forbedre forholdene i psykiatrien, så psykiatrien sidestilles med det øvrige sundhedsvæsen. Regeringen vil derfor give psykiatrien et reelt, vedvarende og markant løft og sikre en helt og fuldt finansieret 10-årsplan for psykiatrien. Det samlede løft af psykiatrien betyder, at psykiatrien i 2030 vil være tilført 4,3 mia. kr. varige midler. Sammenlignet med udgifterne i 2019 er det en stigning på over 35%.

Regeringen har nedsat et nationalt psykiatriråd, som skal følge implementeringen af 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed og sikre, at de mange nye initiativer føres ud i livet til gavn for patienter og pårørende. Udspillet til en 10-årsplan for psykiatrien vil blive præsenteret i 2024, og regeringen vil derefter invitere Folketingets partier til forhandlinger.

På den kortere bane er der et akut behov for at styrke psykiatrien på en række centrale områder. Derfor foreslår regeringen et ekstra løft til psykiatrien med en række indsatser og initiativer allerede i 2024. Den konkrete udmøntning af initiativerne vil ske i dialog med relevante aktører, styrelser, Danske Regioner og KL og vil også blive forhandlet med Folketingets partier.

Konkrete initiativer i 2024

Bedre hjælp til børn og unge

Alt for mange børn og unge venter for længe på at få den rette hjælp og behandling i psykiatrien. Regeringen har allerede igangsat arbejdet med et lettilgængeligt tilbud, der i 2024 skal udbredes til hele landet, og som skal sikre, at børn og unge gribes tidligt ved psykisk mistrivsel. Men der er behov for at igangsætte yderligere initiativer. Regeringen bygger nu oven på den indsats med forslag om bl.a. følgende initiativer:

- **Her og nu-kapacitetspakke til børne- og ungdomspsykiatrien**
Regeringen vil i 2024 afsætte midler, der skal styrke kapacitetsopbygningen i regionernes børne- og ungdomspsykiatri.
- **Hurtig opstart af behandling i børne- og ungdomspsykiatrien**
Børn og unge skal tilbydes hurtig behandling parallelt med udredningen. Der skal derfor udvikles og implementeres en basisbehandlingspakke, der skal sikre, at behandling sættes i gang rettidigt og dermed forebygger forværring af sygdommen.
- **Højere kvalitet i indsatsen til børn og unge med autisme**
Regeringen vil løfte kvaliteten af behandlingen af autisme hos børn og unge. Det gøres gennem udarbejdelse og implementering af såkaldte forløbsbeskrivelse, der skal sikre en sammenhængende indsats, uanset hvor man er i Danmark. Forløbsbeskrivelsen for autisme er første skridt, men konceptet vil løbende blive udvidet med flere diagnoser.
- **Opfølgning efter endt forløb i børne- og ungdomspsykiatrien**
Vi skal undgå, at børn og unge får tilbagefald, efter de har afsluttet deres behandlingsforløb i psykiatrien. Derfor vil vi indføre en model for en tryk opfølgning efter endt forløb i børne- og ungepsykiatrien tilrettelagt efter den enkeltes behov.

Tryghed og hjælp, når der er akut behov for det

Vi skal blive bedre til at sikre, at der altid er hjælp klar, når der er akut brug for det. Derfor vil regeringen bl.a. foreslå følgende initiativer:

- **National forebyggelse af selvmord og selvmordsforsøg**
Regeringen vil nedbringe antallet af selvmord og selvmordsforsøg i Danmark ved at styrke indsatsen for at forebygge selvmord med en national handleplan.
- **Styrket psykosocial indsats ved beredskabshændelser**
Regeringen vil styrke den psykosociale hjælp til involverede i alvorlige hændelser, hvor beredskabet er aktiveret. Den psykosociale indsats skal være aktivt opsøgende over for de borgere og pårørende, som har brug for hjælp under helt særlige omstændigheder og følge aktivt op for at sikre, at den rette hjælp bliver tilbudt.
- **National psykiatrisk akuttelefon**
Danmark skal have en national psykiatrisk akuttelefon, der kan rådgive borgere i akut krise og visitere til akut psykiatrisk hjælp. Samtidig afdækkes de eksisterende indsatser til mennesker med akut behov for psykiatrisk hjælp, og der udarbejdes fælles nationale principper for visitation til den akutte indsats i psykiatrien.
- **Øget sikkerhed og tryghed for medarbejdere i psykiatrien**
Regeringen vil i 2024 afsætte midler til at øge trygheden og sikkerheden for medarbejderne i psykiatrien til indsatser, der kan skabe mere tryghed i regioner og kommuner.

Mindre tvang i psykiatrien

- Regeringen vil styrke indsatsen for at nedbringe anvendelsen af tvang i psykiatrien med særligt fokus på de mest indgribende tvangsformer samt børn og unge, som er en særlig sårbar målgruppe. Målet er at indgå forpligtende partnerskaber med regioner og kommuner om en ny målsætning om mindre tvang i psykiatrien gennem øget fokus på forebyggelse og deeskalering af kritiske situationer. Regeringen vil også styrke patientrettighederne for mindreårige gennem bedre klagemuligheder ifm. anvendelsen af tvang i psykiatrien.

Økonomi

Regeringen vil sætte ind nu og her med et løft på 400 mio. kr. årligt og varigt fra 2024 til styrkelse af psykiatrien.

Midlerne kommer oveni, at regeringen i forbindelse med regionernes og kommunernes økonomiaftale for 2024 har afsat 67 mio. kr. i 2024 og 165 mio. kr. i 2025 og frem til et samlet dobbeltdiagnosetilbud og omlægning af de særlige pladser i psykiatrien.

Regeringen vil samlet afsætte 467 mio. kr. i 2024, 965 mio. kr. i 2025, 1.465 mio. kr. i 2026 og 1.965 mio. kr. i 2027 til psykiatrien, 2.465 mio. kr. i 2028, 2.865 mio. kr. i 2029 og 3.165 mio. kr. i 2030. *jf. tabel 1.* Det kommer oven i de midler, der er tilført psykiatrien tidligere. Samlet set vil psykiatrien i 2030 være løftet med 4.312 mio. kr. siden 2019.

Desuden fremgår det af regeringens oplæg til udmøntning af forskningsreserven, at man i 2024 vil prioritere 100 mio. kr. til forskning i psykiatrien.

Tabel 1
Løft af psykiatrien

Mio. kr.	2020-2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Løft på tidligere FL	1.147	1.147	1.147	1.147	1.147	1.147	1.147	1.147
Løft på FFL24		400	800	1.300	1.800	2.300	2.700	3.000
Løft på ØA24		67	165	165	165	165	165	165
I alt løft af psykiatrien	1.147	1.614	2.112	2.612	3.112	3.612	4.012	4.312

Anm.: Beløb er angivet i aftaleårets pl-niveau. Beløb fra 2024 og frem er angivet i 2024-pl.